

Hauteskunde-mahaian parte hartzeko eskuliburua

Europako parlamenturako hauteskundeak.
2024ko ekaina.

3. edizioa:

ErrazTea

Datu berriak eguneratzen lagundu du: Urtea: 2024.

<https://erraztea.apnabi.eus/>

2. edizioa:

CEACOG.

Centro Español de Accesibilidad Cognitiva

Datu berriak eguneratzen lagundu du: Urtea: 2023.

info@ceacog.es

www.ceacog.es

1. edizioa:

Plena inclusión España.

Urtea: 2019

info@plenainclusion.org

www.plenainclusion.org

Aitorpen-lizentzia – Berdin partekatu. 2.5 España. CC BY-SA 2.5 ES.

Irakurri [lizentziaren laburpena](#) eta [lizentzia osoa](#).

Aurkibidea

1. Sarrera	3
2. Hitz zailen zerrenda	5
3. Zer da hauteskunde-mahaia?	10
4. Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak	12
Ordezkoak	13
Hauteskunde-mahaia osatzen duten beste pertsona batzuk	14
5. Hauteskunde-mahaian behar den materiala	15
6. Hauteskunde-mahaian dauden pertsonen eginkizunak	18
Bozketa aurretik	18
Bozketa bitartean	19
Bozketaren ondoren	23
7. Hauteskunde-mahaiko pertsonak agintariei eman beharreko dokumentazioa	26
8. Irisgarritasuna, hauteskunde prozesuetan eta desgaitasuna duten pertsonen botoa	27
Desgaitasuna duen pertsona bati zuzentzeko aholkuak:	27
9. Hautesleku barruan bete beharreko arauak	32
Hauteslekuetan sar daitezkeen pertsonak	33
10. Hauteskunde-mahaian egon daitezkeen arazoak	35
Bozketa aurretik	35
Bozketa bitartean	37
Bozketa ondoren	39

1. Sarrera

Dokumentu hau,
Ekainaren 9ko,
Europako
Parlamenturako
hauteskunde-mahaian parte hartzen duten
pertsonei zuzenduta dago.

Hauteskunde-mahaia,
gu ordezkaturako gaituzten politikariei
botoa emateko lekua da.

Europako Parlamenturako hauteskundeetan,
Europako Parlamentuan
gu ordezkatzeko pertsonak aukeratzen ditugu.

Europako Parlamentua Batasuneko
herritarren interesak diputatuen bidez
ordezkatzeko dituen Europar Batasuneko
erakunde da.

27 estatu kideetako herritarrek aukeratutako
ordezkariak osatzen dute, eta guztira 750
eurodiputatu eta presidentea batzen ditu.

Europako Parlamentuaren eginkizunak:

- Batasuneko herritarren interesak defendatzen ditu.
- Legeak egiteko prozesuan parte hartzen du.
- Batasuneko beste erakunde batzuen funtzionamendu demokratikoa bermatzen du.
- Batasunaren aurrekontua onartzen du.

Europako Parlamentuko diputatuei botoa emateko, ordezkatzeko gaituen alderdi politikoren boto-paper zuria aukeratuko behar dugu.

Europako Parlamenturako hautagaiak aurkezten dituen alderdi politiko bakoitzeko boto-paper zuri bat dago.

Dokumentu honetan ulertzeko zailak diren hitzak aurkituko dituzu.

Hitz hauek letra **lodi** idatzita daude

Hitz hauek zerrenda batean

A-tik Z-ra ordenatuta

daude.

Jarraian hitz zailen zerrenda

eta horien esanahia dituzu.

Dokumentu honetan kontzeptu hauek azaltzen dira:

- Zer den hauteskunde-mahaia.
- Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak.
- Hauteskunde-mahaietan beharrezko materiala.
- Hauteskunde-mahaian dauden pertsonen eginbeharrak.
- Hauteskunde-mahaiko pertsonak agintariei eman beharreko dokumentazioa.

- Irisgarritasuna, hauteskunde prozesuetan eta desgaitasuna duten pertsonen botoa.
- Hauteslekuan bete beharreko arauak.
- Hauteskunde-mahaian egon daitezkeen arazoak.

2. Hitz zailen zerrenda

Hauteskunde-mahaia osatzeko akta:

Hauteskunde-mahaiko dokumentua da.
Hauteskunde-mahaian dauden
pertsonek, haien funtzioak betetzen
hasteko, goizean sinatzen duten
dokumentua da.

Boto zenbaketaren akta:

Hauteskunde-mahaiko dokumentua da.
Dokumentu honetan, hauteskunde- mahaiko pertsonak
hauteskundeetan mahai horretako boto kopurua
idazten duten.

Bilkura-akta:

Hauteskunde-mahaiko dokumentua
da. Hauteskunde-mahaiko pertsonak,
alderdi politiko bakoitzak izan dituen botoak
eta egunear zehar egon diren arazoak
jasotzen dituen dokumentua da.

Akreditazioa:

Akreditazio-txartelan pertsonaren izena
eta bere lanpostua agertzen da.
Baita ere, zein alderdi politikotakoa den.

Ahaldunak:

Alderdi politiko bateko pertsonak dira.

Hauteskunde-mahai ezberdinetan

eta hainbat hautesleketan egon daitezke.

Ahaldunen eginbeharrak hauek dira:

- Bozketak eta zenbaketak ondo daudela egiaztatzea.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzea eta eskatzea egin ahal dute.
Adibidez, hauteskunde-mahaia osatzeko akta eskatzea.
- Hauteskunde mahaian kontu-hartzailea izatea, beste batek ez dagonean.

Bozketa kabina:

Hauteslekuaren barruan dagoen leku bat da.

Bozketa kabina hauteskunde-mahaitik hurbil dago.

Bozketa kabinan zure botoa modu pribatuan ematen duzu.

Bozketa kabina barruan

alderdi politiko guztien gutunak eta boto orriak daude.

Bozketa egiaztagiria:

Eskatzen duten pertsoneri ematen zaien dokumentua da.

Bozketa ziurtagiria botoa ematera joan zarela egiaztatzen du.

Errolda-ziurtagiria:

Hautesle Erroldaren Bulegoak bidaltzen duen dokumentu berdea da.

Errolda-ziurtagiria baieztatzen du botoa eman ahal duzula nahiz eta zure izena hauteskunde mahaiko errolda zerrendan ez agertu.

Hauteslekua:

Botoa ematen dugun lekua da.

Kontu-hartzaileen izendapenaren kopiak:

Kontu-hartzaileei hauteskunde-mahai batean egoteko aukera ematen dieten dokumentuak dira.

Kontu-hartzailea:

Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak dira.

Hauteskundeetarako aurkezten diren

alderdi politikoetako pertsonak dira.

Hauteskundeetara aurkezten diren alderdi politikoak mahaietako kontu-hartzaileak aukeratzen dituzte.

Kontu-hartzaileak akreditazio bat dute kontu-hartzaileak direla egiaztatzeko.

Kontu-hartzaileen eginbeharrak:

- Bere iritzia eman ahal dute.
- Ez dute erabakirik hartzen.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzeko eta eskatzea egin ahal dute.

Adibidez, hauteskunde-mahairen osatzeko akta eskatzea.

Eskualdeko hauteskunde- batzordea:

Erakunde bat da,

hauteskundeek ondo funtzionatzen dutela egiaztatzeko

hautesleku guztietan.

Mahaiko errolda-zerrenda:

Hauteskunde-mahaian botoa eman dezaketen pertsonen zerrenda da.

Hauteskunde-mahaiko boto- emaileen zerrenda:

Hauteskunde-mahai horretan Bozkatu ahal duten pertsonen zerrenda da.

Hauteskunde-mahaia:

Botoa jartzen dugun lekua da politikariak eta politikak hautatzeko ordezkatura egon nahi dugula.

Ordena publikoa:

Hauteslekuan bete beharreko arauak dira.

Hauteskunde-mahaiko presidentea:

Arazo bat dagoenean zer egin behar den erabakitzen duen pertsona da.

Epai judiziala:

Dokumentu bat da epaile batek idazten duena. Epaileak dokumentu honetan idazten du arazo bati buruz hartutako erabakia.

Ordezkoa:

Zozketa bidez aukeratzen den pertsona da eta titularra ordezkutzen du. Titularrak ezin badituenean bere eginkizunak bete.

Hautestontziak:

Botoa ematen diren kutxa gardenak dira.

Kutxa hauek itxita daude.

Bozkatzeko hautoeskunde-mahietan dauden pertsonei

NAN edo pasaporteak erakutsi behar zaie.

Bozkatzeko gure izena errolda zerrendan ageri behar da.

Hauteskunde-mahaiko bokalak:

Hauteskunde-mahaian dauden pertsonak dira.

Botoa ematen duten pertsonak egiaztatzen dute

errolda zerrendan daude.

3. Zer da hauteskunde-mahaia?

Hauteskundeak daudenean
ordezkatzen gaituzten politikariak bozkatzen dira.
Hauteslekuan botoa ematen da.

Hauteslekuan hauteskunde-mahaiak daude
eta bertan boto ontziak daude.
Boto ontzietan botoa sartzen da.

Hauteskunde-mahaietan dauden pertsonak
botoak zenbatzen dituzte
hauteskundeak nork irabazi dituen jakiteko.

Hauteskunde-mahaian dauden pertsonak
udalatxeek aukeratzen dituzte zozketa baten
bidez.

Hauteskunde-mahaian egoteko beharrezkoa da:

- Irakurtzen jakitea.
- Idazten jakitea.
- 18 eta 70 urte bitartean izatea.

Zozketan hautatutako pertsonak
hauteskunde-mahaian parte hartzera behartuta daude.

Hauteskunde-mahaiara joaten ez bazara
isuna jarriko dizute.
Hauteskunde-mahaiara ezin bazara joan
justifikatu egin behar duzu.

Adibidez:

- Gaixorik egoteagatik.
- 6 hilabetetik gora haurdun egoteagatik.
- 65 urte baino gehiago izateagatik.

Justifikazioa eskualdeko hauteskunde batzordeari eman behar zaio.

Hauteskunde-mahaian pertsona hautatuta zarela

esaten dizuten egunetik

7 egun dituzu egiaztagiria emateko.

Adibidez, Maiatzaren 13an

hauteskunde-mahaian pertsona bat zarela esaten badizute.

Maiatzare 20ra arte duzu

hauteskunde-mahaian egongo ez zarela justifikatzeko.

Maiatza						
Astelehena	Asteartea	Asteazkena	Osteguna	Ostirala	Larunbata	Igandea
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

4. Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak

Hauteskunde-mahaiak pertsona hauek osatzen dituzte:

- Hauteskunde-mahaiko presidente bat.
Presidenteak zer egin behar den erabakitzen du arazo bat dagoenean edo erabaki bat hartu behar denean.
- Hauteskunde-maiko 2 kide.
Kideek botoa ematen duten pertsonak boto emaileen errolda zerrendetan daudela egiaztatzen dutenak dira.

Presidenteentz eta kideentz eginbeharrak hauek dira:

- Hauteslekuan goizeko 8etan egon.
Tokatu zaizun hauteskunde-mahaiara joan.
- Botoa emateko material guztia dagoela ziurtatzea.
- Botoa eman duten pertsonen botoak bildu.
- Hauteskunde-mahaian arazorik ez egotea saihestea.
Arazorik egonez gero, Eskualdeko Hautoeskunde Batzordera deituko da.
- Botoak kontatzea eta agintariei ematea.

Ordezkoak

Hauteskunde-mahaietan ordezkoak daude goizeko 8etan egon behar dutela hauteslekuan, hauteskunde-mahaiko norbait falta bada. Ordezkoak ere zozketa baten bidez aukeratzen dira.

Ordezkoak joan daitezke pertsona guztiak aurkezten direnean hauteskunde-mahaia osatzen dutenak.

Gerta daiteke ez joatea hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak ez eta ordezkoak ere.

Hauteskunde-mahaiak betetzeko aukerak amaitzen badira, bozkatzera doan lehen pertsona hauteskunde-mahaian partehartzaile bezala geratu beharko da. Pertsona horrek idazten, irakurtzen eta 18 eta 70 urte bitartean izan behar ditu.

Hauteskunde-mahaia osatzen duten beste pertsona batzuk

Hauek dira kontu-hartzaileak eta ahaldunak.

Hauek alderdi politikoak aukeratzen dituzte.

Kontu-hartzaileak:

Kontu-hartzaileak goizeko 8 eta erdietan baino lehenago egon behar dira.

Hauteskunde-mahaiak kontu-hartzaileak

alderdi politikoek aukeratu dituztela egiaztatzen du.

Honako betebeharrak hauek dituzte:

- Iritziak eman dezakete, baina ez erabakiak hartu.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzeko eta eskatzea egin ahal dute.
Adibidez, hauteskunde-mahairen osatzeko akta eskatzea.

Ahaldunak:

Ahaldunak ere alderdi politiko batekoak dira.

Hautesleku ezberdinetan

eta hainbat hauteskunde-mahaietan egon daitezke.

Ahaldunen eginbeharrak hauek dira:

- Bozketak eta zenbaketak ondo daudela egiaztatzea.
- Protesta egin, dokumentuak erreklamatzeko eta eskatzea egin ahal dute.
Adibidez, hauteskunde-mahaia osatzeko akta eskatzea.
- Hauteskunde-mahaian kontu-hartzailea izatea, beste batek ez dagonean.

5-. Hauteskunde-mahaian behar den materiala

Hauteslekuetan egon behar dira:

- Hautestontziak,
pertsonek botoa eman dezaten.
- Bozketa-kabina bat
hauteskunde-mahaitik
hurbil.

Edozein pertsona bozketa kabinan sar daiteke
eta botoa modu pribatuan prestatu.

- Gutun-azala eta boto-paper zuriak.

Hauteskunde-mahaiek hurrengo materiala ere izan behar dute:

- Hauteskunde-mahaiko errolda zerrenda.
Hauteskunde-mahaiko errolda zerrendetan,
botoa eman dezaketen pertsonak agertzen dira.
Posta bidezko botoa eskatzen duten pertsonen
datuak ere hauteskunde mahaiko errolda-
zerrendetan agertzen dira.
Hauteskunde-mahaiko errolda zerrendetan
postaz botoa ematea eskatu duten pertsonak
izen-abizen aurrean C letra izango dute.

- Hauteskunde-mahaiaren eratze-akta.
Hauteskunde-mahaiko kide guztiak,
egunaren hasieran,
hauteskunde-mahaia nork osatzen
duen jakiteko sinatzen duten
dokumentua da.
- Boto-zenbaketaren aktak.
Alderdi politiko
bakoitzak lortutako boto
kopurua jasotzen dituen
dokumentuak dira.

Hauteskunde-mahaiek hurrengo
materiala ere izan behar dute:

- Bilkura-akta.
Bilkura-akta hauteskunde-mahaiko dokumentu bat da.
Hauteskunde-mahaiko pertsonak
alderdi politiko bakoitzak lortutako botoak,
hauteskunde-mahai horretan botoa eman duten pertsonak
eta egunear zehar gertatutako arazoak
jasotzen dituen dokumentua da.
- Boto-emaileen zerrenda.
Hauteskunde-mahaietan
botoa eman dezaketen
pertsonak biltzen dira.
Hauteskunde-mahaiko pertsonak,
boto-emaileen zerrendan,
botoa eman duten pertsonen izen-
abizenak idazten dituzte.

- Bozketa-egiaztagiria.
Botoa ematera joan zarela
egiaztatzen duen
dokumentua da.
- Kontu-hartzaileen izendapenaren kopiak.
Kontu-hartzaileei
hauteskunde-mahaiari egoteko baimena ematen dien dokumentua da.
- Egunaren amaiera,
dokumentazioa gutun-azalean eta
entrega-agirietan ematen da.

6. Hauteskunde-mahaian

dauden pertsonen eginkizunak

Orain, hauteskunde-mahaian parte hartzen duten pertsonen zereginak azalduko dizkizugu.

Bozketa aurretik

Goizeko 8etan,
Hauteskunde-mahaia osatzen da.

Deitutako pertsonak hauteslekuan
biltzen dira.
Ordezkoak behar ez direnean,
hauteslekitik joan daitezke.

Ondoren, hauteslekuan egon behar den materiala egiaztatzen da.
Zerbait falta bada,
eskualdeko hauteskunde-batzordeari esango zaio.

Goizeko 8 eta 8:30
bitartean, Kontu-hartzaileak,
hauteskunde-mahaira joan behar dira
eta presidentea akreditazioa erakutsi behar diote.

Kontu-hartzaileen akreditazioa, pertsonaren izena,
bere lanpostua
eta zein alderdi politikotakoa den adierazten duen dokumentua da.

Presidenteak guztia ondo dagoela egiaztatzen duenean hauteskunde-mahaia osatzen da .

Presidenteak,

hauteskunde-mahaiko osatzeko-akta idazten du.

Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsona guztiek sinatzen dute.

Bozketa bitartean

Goizeko 9etan, presidenteak, hurrengo esaldia esaten du:
Bozketa hasi da.

Pertsonak hauteskunde-mahaira hurbil daitezke eta botoa eman.

Botoa emateko, pertsonak urrats hauek jarraitu behar dituzte:

- **1. urratsa:**

Pertsonak gutun-azaletan botoa eramaten dute hauteskunde-mahaira.

Presidenteari,

bere izen-abizenak esango dizkio.

Baita ere, erakutsiko du:

bere NAN edo pasaportearen.

- **2. urratsa:**

Bokalak
eta kontu-hartzaileak
botoa eman duen
pertsonek
boto-emateen zerrendan dagoela
egiaztatzen dute.

- **3. urratsa:**

Hauteskunde-mahaiko presidentek
botoa emango duen pertsonaren izen-abizenak
eta "botoa eman" hitza esango du.

- **4. urratsa:**

Pertsonak,
gutun azala
hautestontzian sartzen du.

- **5. urratsa:**

Hauteskunde-mahaiko kideek
pertsonek horren izena
eta boto-emateen zerrendan
agertzen den zenbakia
apuntatzen dute.

Boto-emaileen zerrendan ez dauden pertsonak,
agiri hauek aurkezten badituzte soilik botoa eman dezakete:

- Botoa emateko eskubidea aitortzen duen epai judizial bat.
Epai judiziala, epaile batek arazo bati buruz, hartutako erabakiaren inguruko azalpen dokumentua da.
- Errolda-ziurtagiria.
Errolda-ziurtagiria zure datuen berri ematen duten dokumentu da.

Adibidez, zure bizilekua.

Boto-paperak falta direnean,
Presidenteak,
Eskualdeko Hauteskunde Batzordea abisatzen du boto-paperak ahalik eta azkarren ekartzeko.

Bozketa gelditu egin behar da hauteskunde-mahaiari alderdi politikoren baten boto-paperak falta badira. Boto-paperak falta direnean, presidenteak, eskualdeko hauteskunde-batzordeari txartel berriak ahalik eta azkarren ekartzeko ohartarazten dio.

Bozketa gelditu egin behar da,
hauteslekuan,
alderdi politikoren baten boto-paperak falta direnean.

Hauteskunde-mahaia
ordubete baino gehiago geldirik dagoenean
presidenteak hauteskunde-mahaiko pertsonekin kontsulta dezake
hauteskundeak gelditzeko.

Bozketa amaitzen bada
Eskualdeko Hauteskunde Batzordeak
bozketa egiteko beste egun bat erabakitzen du.
Bozketa hurrengo bi egunetan egin behar da.

Adibidez, igande batean bozkatzen dugunean
eta hauteskunde-mahaiko pertsonak hauteskundeak gelditzen badituzte,
hurrengo bozketa,
hurrengo astelehen edo asteartean izan beharko litzateke.

Hauteskunde-mahaian
parte hartzen duten pertsonen ustetan,
norbaitek ez duela libreki eta borondatez bozkatu
bilkurako aktan azaldu dezakete,
baina botoa ematen utzi behar diote.

Bozketaren ondoren

Arratsaldeko 8etan bozketa amaitzen da.
Hauteskunde-mahaiko presidenteak
botoa emateko denbora amaitu dela esaten du.

Ondoren,
postaz iritsi diren botoen gutun-azalak
hautestontzietan sartzen ditu.

Bokalek,
postaz botoa eman zuten
pertsonek hautesle-errolan
agertzen direla egiaztatzen dute
eta boto-emaileen zerrendan apuntatzen dituzte.

Botoa ematen duten azken pertsonak
hauteskunde-mahaian daudenak
dira:

- Presidentea
- Kontu-hartzaileak
- Bokalak.

Pertsona hauek guztiak,
boto emaileen zerrendetan sinatu behar dute.

Bozketa amaitzean, botoak zenbatzen hasiko dira .

Botoak zenbatzeko,
Presidenteak
gutun azalak ireki
eta boto-paperak
ozenki irakurriko ditu.

Hauteskunde-mahaiko
pertsonek gutun-azalen koputua eta
botoa eman duten pertsonen kopurua
berdina dela egiaztatuko dute.

Presidenteak
protesta edo erreklamazioaren bat dagoen galdetzen du.
Baldin badago,
hauteskunde-mahaiko pertsonek
erreklamazioaren inguruan bozkatuko dute eta
gehiengoak erabakitzen duena egiten da.

Botoak hauek izan daitezke:

- Boto zuriak.
- Boto baliogabeak.
- Alderdi politiko baterako botoak.

Orain, boto mota ezberdinak azalduko dizkizugu:

Boto zuriak

Gutun-azalik gabeko boto-paperak
edo eredu ofiziala ez den gutun-azala.

Boto baliogabeak

Hautagaien boto-paper bat baino
gehiaqo
Idatzitako gauzak dituzten boto-
paperak.

Botoak zenbatzen amaitzeko boto baliogabeak eta erreklamatzeko direnak izan ezik, gainontzekoak suntsitu egingo dira.

Presidenteak esaten du:

- Diputatuen kongresuan, alderdi politiko bakoitzak dituen botoak eta senaturako hautagaiak.
- Hauteskunde-mahai bakoitzeko boto-emaila kopurua.
- Boto baliogabeen kopurua. Eta boto zurien kopurua.

Ondoren, boto-zenbaketaren akta eta bilkura-akta idazten dira.

Boto-zenbaketaren akta, hauteskundeko boto guztiak jasotzen diren dokumentua da.

Bilkura-akta, alderdi politiko bakoitzak lortutako botoak eta bozketan izanda arazoak jasotzen dituen dokumentua da.

Hauteskunde-mahaiko kide guztiek 2 dokumentu hauek sinatzen dituzte.

7. Hauteskunde-mahaiko pertsonak agintariei eman beharreko dokumentazioa

Emaizten dokumentazioa

3 gutun-azaletan banatzen da.

1.gutun-azalean,
bilkura aktan jasotzen diren dokumentuak daude.

2. eta 3. gutun-azalean
diputatuen kongresurako hauteskundeetan eta
senatuko hauteskundeetan jatorrizko dokumentuen bilkura-aktak daude.

Presidenteak, 1 eta 2 gutun-azalak epaitegian
entregatzen ditu.

Poliziak edo Guardia Zibilak laguntzen diote.

Bokal batek hauteslekuan itxaron behar du
posta-zerbitzuko langile batek 3. gutun-azala jaso arte.

Horrela amaitzen da, hauteskundeetan,
hauteskunde-mahaiko pertsona guztien partaidetza.

8. Irisgarritasuna, hauteskunde prozesuetan eta desgaitasuna duten pertsonen botoa

Desgaitasuna duten pertsonak pertsona autonomoak eta independenteak dira.

Desgaitasuna duten pertsonak ez dute beti laguntza behar. Laguntza behar dutenean eskatuko dizute.

Desgaitasuna duten pertsonak, agintarien laguntza eska diezaiekegu hauteslektik gidatzeko.

Desgaitasuna duen pertsona bati zuzentzeko aholkuak:

Ikusmen-urritasuna duen pertsona:

Hauteskunde orokorretan, Ikusmen-urritasuna duten pertsonak braille sistema botoa emateko eskubidea dute. Sistema hau, boto irisgarria deitzen da.

Dokumentuak braillez eskuratzeko, hauteskunde aurretik eskualdeko hauteskunde-batzordeari eskatu behar zaizkio.

Eskualdeko hauteskunde- batzordeak,

pertsona horrek botoa emango duen hauteskunde-mahaira
braillez idatzitako dokumentuak bidaliko ditu.

Hauteskunde-mahaiak,

Ikusmen-urritasuna duten pertsonak botoa emateko
braillez idatzitako dokumentuak emateko eginbeharra
dute.

Hauteskunde-mahai izan behar ditu:

- Braillez botoa emateko eskatu duten pertsonen izen zerrenda eta NANA. Pertsona hauek hautesle-errolda zerrendetan ere agertzen dira.
- Braillez informazioa duen kutxa bat
eta botoa emateko behar duten materiala.

Hauteskunde-mahaiko pertsonak,
ikusmen-urritasuna duten pertsonak botoa aukeratzeko
hauteslekuan erreserbatutako lekura
edo bozketa-kabinara bideratu behar dituzte.

Ikusmen-urritasuna duten
pertsonak botoa aukeratzeko
duenean, hauteskunde mahaira
itzuli daitezke boto-paperak bertan
sartzeko.

Jakin behar duzu
ikusmen-urritasuna duten pertsonak
hauteskunde-mahaira txakur gidaria eramateko eskubidea dutela.

Entzumen-urritasuna duten pertsonak:

Entzumen-urritasuna duten pertsona guztiak
ez dira modu berdinean komunikatzen.

Pertsona batzuk zeinu hizkuntza erabiltzen dute
eta beste batzuk, ahozko hizkuntzan komunikatzen dira,
hau da, hitzak erabiltzen dituzte.

Haiekin komunikatzeko,
begietara begiratu behar diezu,
patxadaz hitz egin
azaltzen duzuna ulertzen dutela egiaztatzeko.

Baita ere, komunikatzeko, aplikazioak erabili ditzakezu.

Begietara begiratu eta astiro hitz egin behar zaie
edo ikusizko laguntzak erabil dezakezu
azaltzen duzuna uler dezaten.

Entzumen-urritasuna duten pertsonak
Zeinu hizkuntzako interpretearen laguntzaz joaten badira,
entzumen-urritasuna duen pertsonarengana zuzendu behar zara eta ez,
bere zeinu hizkuntzako interpretearengana.

Pertsona gor-itsuak:

Pertsona gor-itsua,
entzumen-urrirasuna eta ikusmen-urrirasuna duen
pertsona da.

Pertsona gor-itsuak,
hitz egiteko zailtasunak izan ditzakete
eta pertsona laguntzaile bat behar izan dezakete.

Ikusmen-urrirasuna duen pertsonak
ibiltzeko laguntza behar badu,
gure besoa eskain diezaiokegu.

Baita ere, txakur gidariarekin
hauteslekura sartzea baimenduta
dago.

Honi buruz, informazio gehiago nahi izanez gero,
esteka honetan klik egin dezakezu:

<https://www.fasocide.org/como-actuar-ante-una-persona-sordociega/>

Esteka honetako informazioa
ez dago irakurketa errazera egokituta.

Adimen-urritasuna duten pertsonak:

Adimen-urritasuna duten pertsonari argi eta erraz hitz egin behar zaie botoa emateko informazioa ondo uler dezaten.

Kontuan izan behar duzu, botoa ematera doazen pertsonak helduak direla. Horregatik, garrantzitsua da pertsona heldu gisa tratatzea eta ez, haur gisa.

Kontuan izan behar duzu baita, adimen-urritasuna duten pertsonak erabakiak haiek kabuz har ditzaketela. Adibidez, alderdi politiko bat aukeratu dezakete.

Irisgarritasun eta hauteskunde- prozesuei buruzko informazio gehiago jakin nahi baduzu, esteka honetan klik egin dezakezu:

https://infoelectoral.interior.gob.es/opencms/es/proceso-electoral/accesibilidad-y-proc_esos-electorales/

Esteka honetako informazioa ez dago irakurketa errazera egokituta.

9. Hautesleku barruan bete beharreko arauak

Hautesleku barruan arau batzuk bete behar dira.

Arau horiei, ordena publikoa ere esaten zaie.

Arauak hauek dira:

- Hauteslekuko sarrera irisgarria izan behar da.
- Hauteslekuetan dauden pertsonak, guztien botoa errespetatu behar dute eta ezin dute esan zein alderdi politikori eman behar dioten botoa.
- Ezin da inor hauteslekura armekin sartu.
- Ezin da alderdi politikoei buruz hitz egin.
- Komunikabideak grabatzeko baimena behar dute.

Hauteskundeetara aurkezten diren pertsonen elkarrizketak egin nahi badizkiete, hauteslekuetik kanpo egin behar dira.

Hauteslekuetan sar daitezkeen pertsonak

Hauek dira hauteslekura sartzeko eskubidea duten pertsonak:

- Boto-emaileak eta laguntzaileak.
- Alderdi politikoen ordezkariak.
- Alderdi politikoetako hautagaiak.
- Kontu-hartzaileak eta ahaldunak.
- Notarioak.

Notarioa administrazio langilea da.

Notarioak dokumentu bat legezkoa dela egiaztatzen du.

Adibidez:

Boto-paperen informazioa ez dago ondo idatzita.

- Agintaritzaren agenteak.
Adibidez, polizia.
- Eskualdeetako hauteskunde-batzordeetako pertsonak:
Hautesleku bakoitzean, hauteskondeek modu egokian funtzionatzen dutela egiaztatzeaz arduratzen dira.
- Instrukzioko epaileak:
Instrukzio epaile bat da.
Gatazkak konpondu eta delituak zigortzeko legeak aplikatzen ditu

- Administrazio publikoaren ordezkariak.
Hautesleku bakoitzean,
Administrazio Publikoa ordezkatzeko duen pertsona bat dago.

Pertsona hauek,
datuak Zabaltzeko Zentrori
hauteskunde-mahaiko boto zenbaketa emaitzak
komunikatzeaz arduratzen dira.

Datuak Zabaltzeko Zentroa,
hauteskundearen emaitza zein den esateaz
arduratzen da.

Administrazio Publikoa ordezkatzeko duten pertsonak ere
hauteskunde-mahaian dauden arazoei buruz informatzen
dute. Adibidez, arazoak daude botoa emateko materialarekin.

Hautesleku barruan egon nahi duen
beste edozein pertsonak,
hauteskunde-mahaiko
presidenteari baimena izan behar du.

10. Hauteskunde-mahaian egon daitezkeen arazoak

Hauteslekuan arazoren bat egonez

gero, bilkura-aktan jaso behar da.

Arazo horrekin zerikusia duen pertsonaren izen-abizenak

idatzi egin behar dira.

Bozketa aurretik

- Hauteskunde-mahaiko presidentea eta ordezkoa ez dira hauteskunde-mahaira aurkezten.
Hori gertatzen denean, lehen bokala presidentea izendatzen dute.
- Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonak aurkezten ez badira, eskualdeko hauteskunde batzordeari esan behar zaio.

Eskualdeko hauteskunde batzordea

hauteskunde-mahaia osatuko duten pertsonak izendatzeaz arduratzen da.

Hauteskunde mahaia goizeko 10ak baino lehen osatzen ez bada,

eskualdeko hauteskunde batzordeak

beste egun baterako antolatuko du bozketa.

Bozketa hurrengo bi egunetan egin behar da.

Adibidez, igandean bozkatzen dugunean

hurrengo bozketa, astelehenean egin behar da

edo asteartean.

Eskualdeko hauteskunde batzordeak

hauteskunde-mahaia osatzeko pertsona berriak izendatuko ditu.

- Hauteskunde-mahaian dokumenturen bat falta bada, presidenteak, eskualdeko hauteskunde batzordeari informatu behar diote.
- Hauteskunde-mahaia dokumenturen bat falta bada, presidenteak, eskualdeko hauteskunde batzordeari informatu behar diote.
- Beste arazo bat izan daiteke, hauteskunde mahaia, kontu-hartzaileen izen-abizenen dokumentuaren kopiarik ez izatea.
- Hauteskunde-mahaia osatzen duten pertsonen izendapenari buruzko zalantzak izatea.
- Kontu-hartzaileen nortasunari buruzko zalantzak egotea.
- Kontu-hartzaileak hauteskunde mahaira aurkezten direnean, goizeko 8:30ak eta gero, hauteskunde-mahaia jada osatuta dagoenean.
- Pertsona batek, hauteskunde-mahaiko osatzeko-aktaren kopia eskatu eta presidenteak berandu ematea. Pertsona honek, erreklamazio bat egin dezake.

Erreklamazioaren 2 kopia emango dira.

Kopia bat, bilkura-aktarekin batera joango da

eta beste kopia bat,

erreklamazioa egin duen pertsonari emango zaio.

Bozketa bitartean

- Alderdi politikoren baten boto-paperak falta izatea.
Boto-paperak falta direnean,
Hauteskunde mahaiko presidenteak,
eskualdeko hauteskunde batzordeari
ahalik eta azkarren,
boto-paper gehiago ekartzeko jakinarazten dio.

Bozketa gelditu egin behar da
hauteslekuan
alderdi politiko baten boto-paperak falta direnean.

Hauteskunde- mahaia ordubete baino gehiago gelditzen
bada, hauteskunde-mahaiko presidenteak,
hauteskunde-mahaiko pertsonekin kontsulta dezake
hauteskundeak gelditzeko.

Bozketa amaitzen bada,
eskualdeko hauteskunde-batzordeak
bozketa egiteko beste egun bat aukeratzen du.
Bozketa hurrengo bi egunetan egin behar da.
Adibidez, igande batean bozkatzen bada,
eta hauteskunde-mahaiko pertsonak hauteskundeak gelditzen badituzte,
hurrengo bozketa, hurrengo astelehen edo asteartean izan behar da.

- Hauteskunde-mahaiko kontu-hartzaileek beste hauteskunde-mahai
batean botoa emateko eskatzea.
- Norbaitek behin baino gehiagotan botoa eman nahi izatea.
Pertsonak, behin bakarrik eman dezakete botoa.
Behin baino gehiagotan botoa ematea delitua da.

- Postaz bidezko botoa eskatu duen pertsona botoa ematera hauteslekura joatea.
- Presidenteak protestarik edo erreklamaziorik dagoen galdetzen du.
- Protesta edo erreklamazioa bat badago, hauteskunde-mahaiko pertsonak, egoeraren inguruan bozkatzeko dute eta gehiengoak erabakitzen duena egiten da.

Erreklamazioak, kasu hauetan egin daitezke:

- Hauteskunde-mahaiko pertsonak, botoa ematen duen pertsonaren nortasunaren inguruan zalantzak dituztenean.
- Hauteskunde-mahaiko pertsonak, pertsona baten botoari ezezkoa ematen diotenean.

Bozketa ondoren

Bozketa amaitzean,
botoen zenbaketa hasten da.

Botoen zenbaketa publikoa
da, edozein pertsonak,
botoak nola zenbatzen diren ikus dezake.

Zenbaketa,
boto guztiak zenbatu direnean amaitzen da.

Botoen zenbaketara doazen
pertsonak, botoen zenbaketa
amaitu arte
ezin dute erreklamazio edo protestarik egin.

Presidenteak,
botoen zenbaketa eten duen pertsona kaleratu dezake.

Notario, hautagai edo hautagai-zerrendako ordezkariaren
batek, botoen baten inguruan zalantzarik badu,
hauteskunde-mahaiak berrikusi dezala eskatu
dezake. Adibidez,
pentsa dezake
botoen bat gaizki zenbatu dela.